

Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych etapach Konkursu oraz wykaz literatury obowiązującej uczniów

Szkoła podstawowa

Etap szkolny

Obowiązuje zakres wiedzy i umiejętności określony w podstawie programowej dla szkoły podstawowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.) w zakresie przedmiotu historia (klasy IV – VIII) obejmujący historię Polski od Władysława Łokietka do Stefana Batorego oraz wiedza pozyskana w oparciu o literaturę obowiązującą na etapie szkolnym.

Etap rejonowy

Obowiązuje zakres wiedzy i umiejętności wskazany do etapu szkolnego oraz dodatkowa wiedza pozyskana w oparciu o literaturę obowiązującą w etapie rejonowym.

Etap ogólnopolski

Obowiązuje zakres wiedzy i umiejętności wskazany do etapu szkolnego i rejonowego oraz dodatkowa wiedza pozyskana w oparciu o literaturę obowiązującą w etapie ogólnopolskim.

Literatura:

Literaturą pomocną w przygotowaniu się uczniów do konkursu stanowią podręczniki do liceum i technikum do historii do klasy I i II zakres rozszerzony, w szczególności tematy z historii Polski od XIV do XVI w.) np.:

Wydawnictwo Nowa Era

1. *Zrozumieć przeszłość. Podręcznik do historii do liceum i technikum 1*
s. 492-498 (temat: Unie z Węgrami i z Litwą); s. 549-555 (temat Kultura polska w średniowieczu)
2. *Zrozumieć przeszłość. Podręcznik do historii do liceum i technikum 2*
s. 142-150; (temat Rzeczpospolita Obojga Narodów)

I wszystkie podręczniki do historii do szkoły ponadpodstawowej posiadające nr dopuszczenia MEN w podanym zakresie tematycznym.

Etap szkolny

1. Poczec królów i książąt polskich, wyd. „Czytelnik” , 1987:
 - Andrzej Wyrobisz „Jadwiga” (str. 269-274)
2. <https://historia.org.pl/2009/11/07/unie-polski-z-litwa-tabela/>

Etap rejonowy

1. Piotr Stefaniak „Była i Marią, i Martą” (str. 55-100), wyd. Katedra na Wawelu, 2022
2. <http://www.tomaszewska.com.pl/unie%20z%20Litwa.pdf>

Etap ogólnopolski

1. www.katedra-wawelska.pl

Zagadnienia:

- 1) Życie i dzieła świętej Jadwigi Królowej.
- 2) Władcy Polski z dynastii Jagiellonów, daty panowania, najważniejsze wydarzenia z tego okresu (wojna trzynastoletnia, powstanie Prus Książęcych, Hołd Pruski).
- 3) Katedra jako świadek historii:
 - groby królewskie: królowie pochowani w katedrze, miejsca pochówku św. królowej Jadwigi,
 - groby sławnych Polaków
 - główne kaplice (Zygmuntowska, Świętokrzyska, Batorego, Wazów, św. Zofii)
 - główne ołtarze: Ołtarz Ojczyzny, ołtarz koronacyjny, ołtarz Czarnego Krucyfiksu
 - Katedra świętych: święci związani z Katedrą, pochowani w Katedrze, relikwiarze świętych w Katedrze
 - Krypta św. Leonarda
 - katedralne wieże
- 4) Unia w Krewie, unia w Horodle, unia lubelska - daty i główne postanowienia.

Szkoła ponadpodstawowa

Etap szkolny

Obowiązuje zakres wiedzy i umiejętności z historii (okres od Władysława Łokietka do Stefana Batorego) określony w podstawie programowej opublikowanej w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2 marca 2018 r., poz. 467) oraz wiedza pozyskana w oparciu o literaturę obowiązującą na etapie szkolnym.

Etap rejonowy

Obowiązuje zakres wiedzy i umiejętności wskazany do etapu szkolnego oraz dodatkowa wiedza pozyskana w oparciu o literaturę obowiązującą w etapie rejonowym.

Etap ogólnopolski

Obowiązuje zakres wiedzy i umiejętności wskazany do etapu szkolnego i rejonowego oraz dodatkowa wiedza pozyskana w oparciu o literaturę obowiązującą w etapie ogólnopolskim.

Literatura:

Literaturą pomocną w przygotowaniu się uczniów do konkursu stanowią podręczniki do liceum i technikum do historii do klasy I i II zakres rozszerzony, w szczególności tematy z historii Polski od XIV do XVI w.) np.:

Wydawnictwo Nowa Era: Zrozumieć przeszłość. Podręcznik do historii do liceum i technikum 1

s. 492-498 (temat: Unie z Węgrami i z Litwą); s. 549-555 (temat Kultura polska w średniowieczu)

Zrozumieć przeszłość. Podręcznik do historii do liceum i technikum 2

s. 142-150; (temat Rzeczpospolita Obojga Narodów)

I wszystkie podręczniki do historii do szkoły ponadpodstawowej posiadające nr dopuszczenia MEN w podanym zakresie tematycznym.

Etap szkolny

1. Poczet królów i książąt polskich, wyd. „Czytelnik” , 1987:
 - Andrzej Wyrobisz „Jadwiga” (str. 269-274),
 - Juliusz Bardach „Władysław II Jagiełło” (str. 275-286).
2. <https://historia.org.pl/2009/11/07/unie-polski-z-litwa-tabela/>

Etap rejonowy

1. Piotr Stefaniak „Była i Marią, i Martą” (str. 55-100), wyd. Katedra na Wawelu, 2022
2. <https://histmag.org/Postanowienia-unii-w-Horodle-w-1413-roku-17583>
3. <https://historia.org.pl/2017/10/29/unia-polski-z-litwa-w-horodle-z-1413-r-przyczyny-postanowienia-i-skutki/>

4. <http://www.tomaszewska.com.pl/unie%20z%20Litwa.pdf>

Etap ogólnopolski

1. www.katedra-wawelska.pl
2. <http://www.poczeta.com/jadwiga.htm>
3. <http://www.poczeta.com/jagiello.htm>

Zagadnienia:

- 1) Życie i dzieła świętej Jadwigi Królowej.
- 2) Europa Środkowo-Wschodnia w czasach Królowej Jadwigi.
- 3) Katedra jako świadek historii:
 - groby królewskie: królowie pochowani w katedrze, miejsca pochówku św. królowej Jadwigi,
 - groby sławnych Polaków
 - główne kaplice (Zygmuntowska, Świętokrzyska, Batorego, Wazów, św. Zofii)
 - główne ołtarze: Ołtarz Ojczyzny, ołtarz koronacyjny, ołtarz Czarnego Krucyfiksu
 - Katedra świętych: święci związani z Katedrą, pochowani w Katedrze, relikwiarze świętych w Katedrze
 - Krypta św. Leonarda
 - katedralne wieże
- 4) Unia w Krewie, unia wileńsko – radomska, unia w Horodle, unia mielnicka: daty i główne postanowienia,
unia lubelska: data i główne postanowienia oraz jej znaczenie polityczne (powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów, zmiany granic Korony i jej zagrożenie na Wschodzie i Pd. - Wsch. , konflikty z Moskwą, Turcją, Tatarami)
- 5) Władcy Polski z dynastii Jagiellonów, daty panowania, najważniejsze wydarzenia tego okresu (zwłaszcza wojna trzynastoletnia, powstanie Prus Książęcych na gruzach państwa krzyżackiego, wojny z Moskwą, sejm walny i powstanie narodu szlacheckiego).